

**MỘT SỐ YÊU CẦU
TRONG SỬ DỤNG GIỐNG TRỒNG
THEO VIETGAP**

**TS. Võ Hữu Thoại
Viện Cây ăn quả miền Nam**

1.GIỚI THIỆU

Chất lượng, vệ sinh và an toàn thực phẩm là mối quan tâm hàng đầu của tất cả mọi người từ nhà sản xuất cho đến người tiêu dùng.

Mức độ ô nhiễm vi sinh vật và tồn dư hoá chất, kháng sinh, kim loại nặng trong nông sản thực phẩm đã ngày càng trở nên nghiêm trọng.

Các tiêu chuẩn, qui định (GlobalGAP, HACCP, GMP...) được thành lập để đảm bảo chất lượng và an toàn người tiêu dùng và môi trường.

Nâng cao chất lượng rau, quả, tiến tới tạo sự ổn định về chất lượng, an toàn thực phẩm theo hướng GAP là điều cần thiết trong tình hình sản xuất CAQ hiện nay, nhằm tăng cường khả năng cạnh tranh của trái cây Việt Nam trên thị trường nội địa cũng như trong khu vực.

CUỘC “CHIẾN TRANH KIM CHI” GIỮA HÀN QUỐC VÀ TRUNG QUỐC

Cơ quan Thực phẩm và dược phẩm Hàn Quốc(KFDA) cho biết 16 trong số 502 sản phẩm kim chi ở nước này đã bị phát hiện nhiễm trùng ký sinh nguyên do lây nhiễm là từ phân chó và mèo ở các đồng trồng nguyên liệu bắp cải.

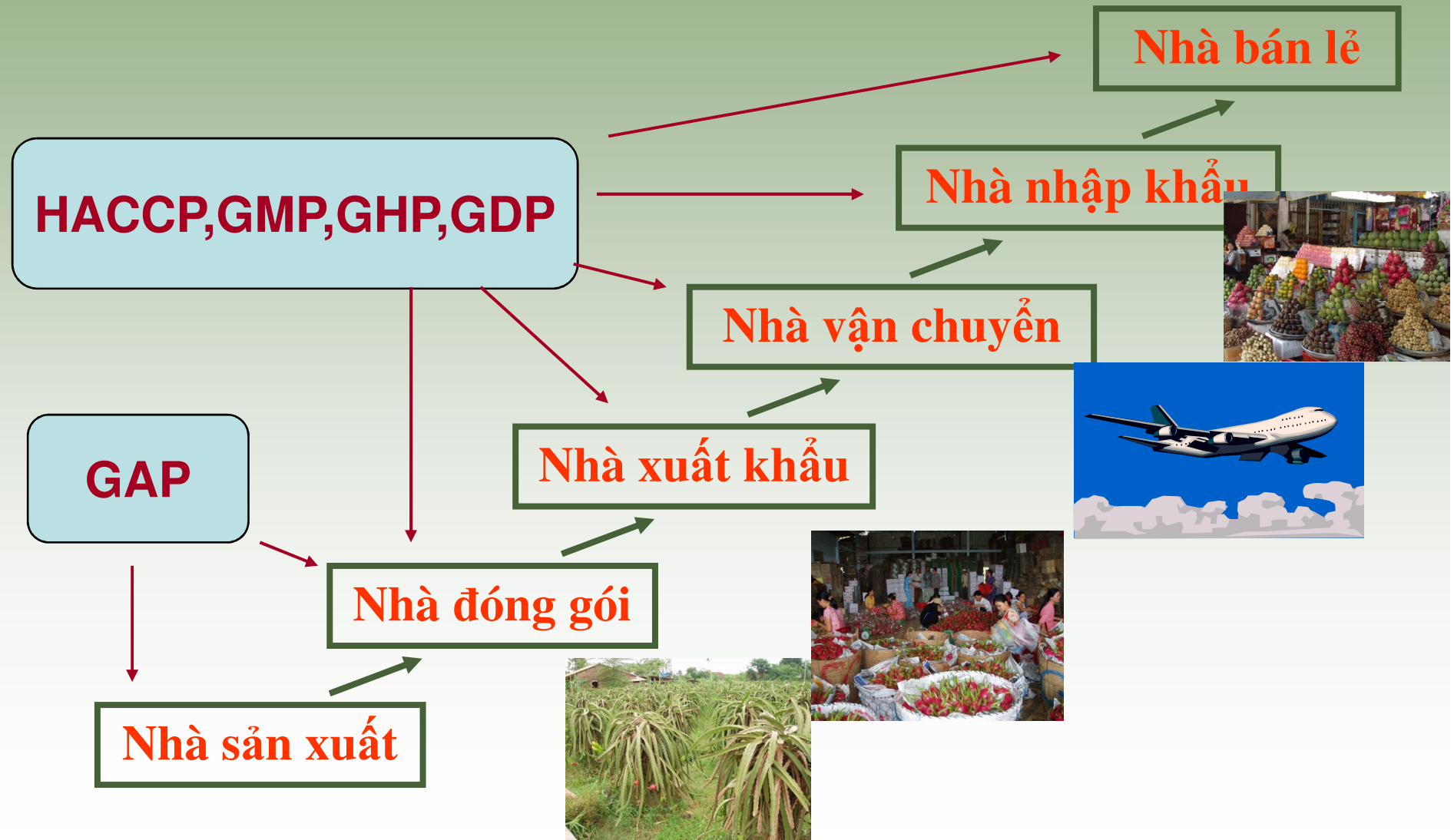
KFDA sẽ đóng cửa 16 công ty sản xuất các mặt hàng này. KFDA nhanh chóng trấn an khách hàng lớn nhất là Nhật(nhập 93% số lượng kim chi xuất khẩu của Hàn Quốc, trị giá 100 triệu USD) rằng sẽ cho kiểm tra gắt gao hơn các mặt hàng xuất khẩu sang Nhật.

Phía Trung Quốc đã ban hành lệnh cấm nhập khẩu 10 loại thực phẩm chế biến của Hàn Quốc, trong đó có kim chi, nước xốt cay và đồ gia vị sử dụng cho món thịt bò nướng vì cho rằng các loại thực phẩm này bị nhiễm trùng ký sinh. Báo giới nhanh chóng gán cho cái tên là “chiến tranh kim chi”

GAP

Chất lượng và ATTP phải được đảm bảo qua chuỗi cung cấp sản phẩm

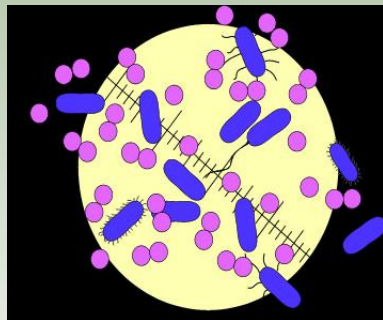

Thực hành nông nghiệp tốt (Good Agriculture Practices - GAP) là những nguyên tắc được thiết lập nhằm đảm bảo một môi trường sản xuất an toàn, sạch sẽ.

Thực phẩm phải đảm bảo không chứa các tác nhân gây bệnh như chất độc sinh học (vi khuẩn, nấm, virus, ký sinh trùng), hóa học (dư lượng thuốc BVTV, kim loại nặng, hàm lượng nitrát) và lý học (đá, cây, trang sức,...)

Đồng thời sản phẩm phải đảm bảo an toàn từ ngoài đồng đến khi sử dụng.

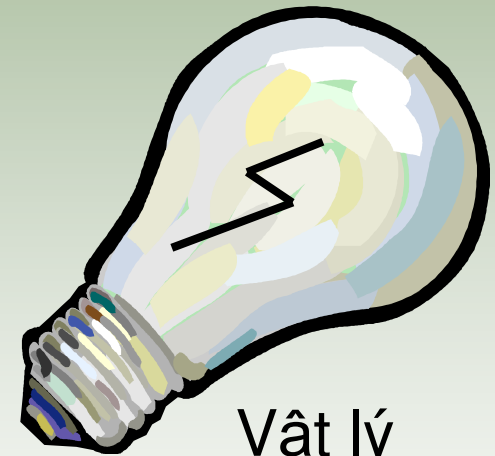
GAP là gì?

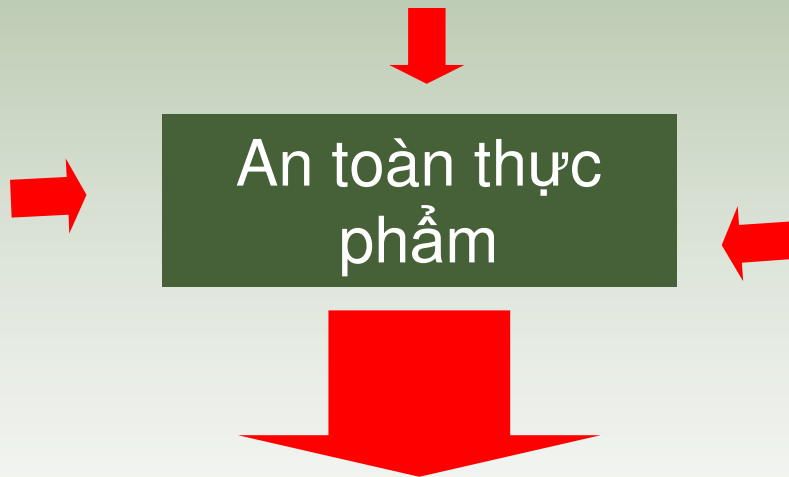
Sinh học

Hoá học

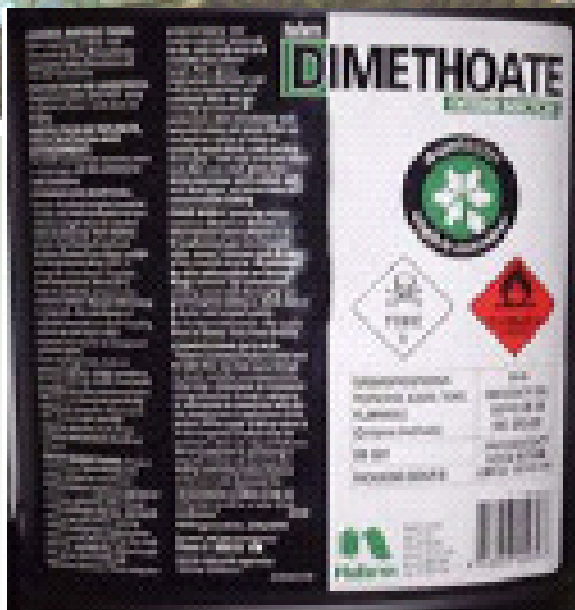

Vật lý

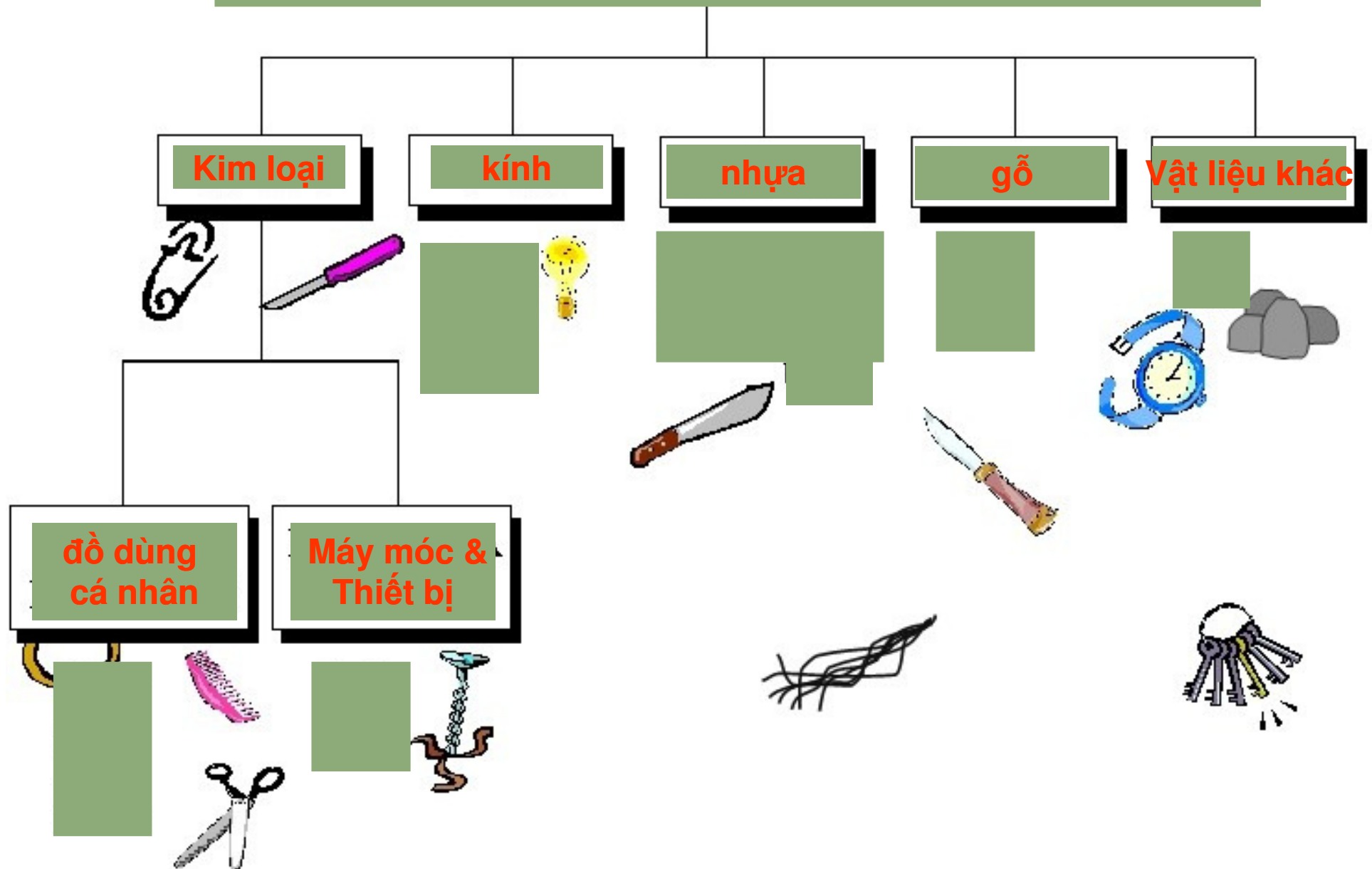
An toàn thực phẩm

GAP
Good Agricultural Practices
(để kiểm soát mối nguy)

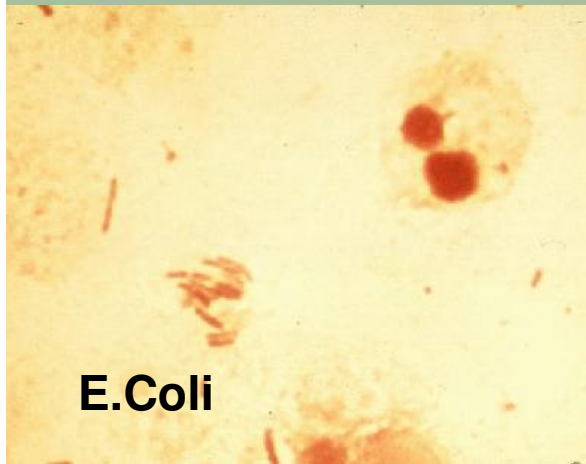

Các nguy cơ về hoá học

Các mối nguy vật lý

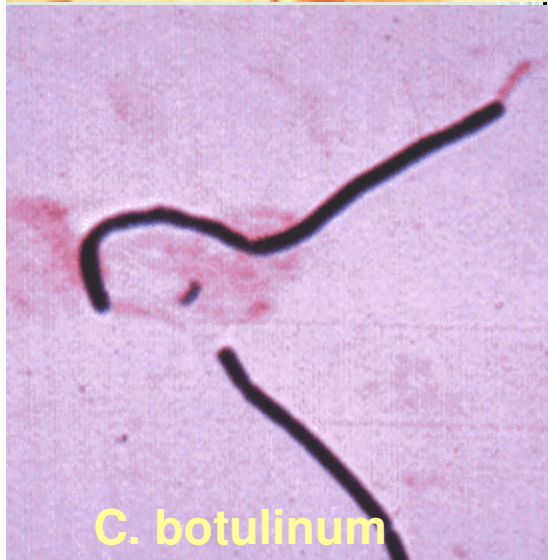
**MỘT SỐ LOẠI VI KHUẨN GÂY BỆNH
THƯỜNG CÓ TRÊN RAU QUẢ**

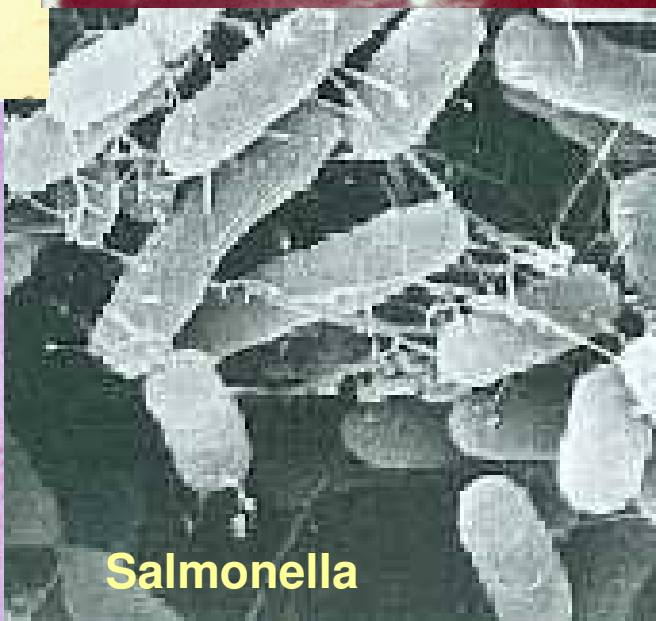
E.Coli

Staphylococcus

C. botulinum

Salmonella

shigella

Những nguy cơ về hoá học, sinh học, vật lý

GAP bao gồm việc sản xuất theo hướng lựa chọn địa điểm, việc sử dụng đất đai, phân bón, nước, phòng trừ sâu bệnh hại, thu hái, đóng gói, tồn trữ, vệ sinh đồng ruộng và vận chuyển sản phẩm, v.v. nhằm phát triển nền nông nghiệp bền vững với mục đích đảm bảo:

1. An toàn cho thực phẩm
2. Chất lượng sản phẩm
3. An toàn cho người sản xuất(sức khỏe công nhân, an toàn lao động, an sinh xã hội)
4. Bảo vệ môi trường

GAP mang lại lợi ích gì?

° An toàn: vì dư lượng các chất gây độc (dư lượng thuốc BVTV, kim loại nặng, hàm lượng nitrát) không vượt mức cho phép, không nhiễm vi sinh, đảm bảo sức khỏe cho người tiêu dùng.

° Chất lượng cao (ngon, đẹp...) nên được người tiêu dùng trong và ngoài nước chấp nhận.

° Các quy trình sản xuất theo GAP hướng hữu cơ sinh học nên môi trường được bảo vệ và an toàn cho người lao động khi làm việc

Đầu vào là nguồn ô nhiễm từ những
mối nguy cơ về an toàn thực phẩm.

- Đất.
- Nước.
- Hạt giống, cây giống.
- Hoá chất/ Thuốc BVTV : thuốc trừ bệnh, thuốc trừ sâu, thuốc trừ cỏ,..vv.
- phân hữu cơ và vô cơ
- Nhân công.

II. GIỐNG VÀ GỐC GHÉP

2.1. Giống và gốc ghép phải có nguồn gốc rõ ràng, được cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp phép sản xuất.

Giống và gốc ghép đang sử dụng phải thỏa mãn các tiêu chuẩn chất lượng của cây/ hạt giống được Nhà nước ban hành và phải có hồ sơ chứng minh.

Trong trường hợp không có các tài liệu này, cần có giấy chứng nhận chất lượng, giấy giới thiệu của cơ sở sản xuất cây giống.

Hồ sơ về đặc điểm sinh trưởng của cây hoặc giấy chứng nhận về phẩm chất hạt nên được cung cấp từ nhà cung cấp hạt giống hoặc nhà ươm cây và được lưu giữ cẩn thận.

Giống bưởi ruột trắng có lá và quả giống bưởi Da xanh

Hồ sơ này bao gồm:

- Tên giống và mã số của lô hàng
- Tên người bán/ doanh nghiệp
- Chứng nhận đặc điểm sinh trưởng của giống
- Giấy bảo đảm chất lượng hạt giống/ Giấy công nhận về đặc điểm sinh trưởng của giống
- Bảng kê khai các hóa chất bảo vệ thực vật đã sử dụng
- Bảng kết quả đánh giá sức sống và độ nảy mầm của hạt giống.

Nếu không có các giấy chứng nhận này, cần có bài báo cáo viện dẫn thể hiện đặc điểm sinh trưởng của giống được đề cập.

Nếu phát hiện có triệu chứng bệnh và dịch hại, nhà cung cấp hạt giống/ gốc ghép có thể được yêu cầu giải thích lý do các vật liệu này vẫn còn phù hợp để sản xuất..

**Cây giống phải được sản xuất
từ cơ sở có uy tín, có nhãn mác
rõ ràng, cây sạch bệnh**

2.2. Giống và gốc ghép tự sản xuất phải có hồ sơ ghi lại đầy đủ các biện pháp xử lý hạt giống, xử lý cây con, hóa chất sử dụng, thời gian, tên người xử lý và mục đích xử lý.

Trong trường hợp giống và gốc ghép không tự sản xuất phải có hồ sơ ghi rõ tên và địa chỉ của tổ chức, cá nhân và thời gian cung cấp, số lượng, chủng loại, phương pháp xử lý giống, gốc ghép (nếu có)

Cành chiết/ hạt giống/ hạt gốc ghép phải được lựa chọn kỹ lưỡng, được lấy từ vườn cây giống tốt và nhân giống theo quy trình, nhân giống chất lượng và có hồ sơ lưu trữ quy trình nhân giống. Khi nhân giống có sử dụng gốc ghép, nguồn gốc của gốc ghép phải được ghi chép đầy đủ.

Giống tự sản xuất (không mua bán) phải liệt kê rõ.

Nếu cây tự sản xuất phải liệt kê rõ ràng phương pháp sản xuất, xử lý,

Quy định của VietGAP là không áp dụng đối với cây trồng biến đổi gene.

Các loại thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) sử dụng khi nhân giống phải là những loại thuốc BVTV được cho phép sử dụng trên một loại cây trồng nào đó và người sử dụng phải qua tập huấn.

Đối với cây/ hạt giống do một nhóm người ươm giống sản xuất, cần có Hệ thống kiểm tra chất lượng cây giống và phải có sẵn hồ sơ ghi chép việc giám sát triệu chứng dịch hại.

Hệ thống giám sát phải bao gồm việc ghi nhận (định kỳ thực hiện theo một chu kỳ đã định sẵn) và nhận dạng cây mẹ hoặc nơi xuất xứ của cây giống khi có thể.

- Sử dụng thuốc bảo vệ thực vật không phép trong quá trình sản xuất và xử lý hạt giống.
- Trong quá trình sản xuất, bảo quản và vận chuyển giống cây trồng, cần tuân thủ đầy đủ các biện pháp đảm bảo vệ sinh.

Nên có sẵn sổ ghi chép biện pháp bảo vệ thực vật đã áp dụng trong giai đoạn nhân giống.

Các vật liệu nhân giống nên được kiểm tra chặt chẽ về triệu chứng của bệnh cũng như dịch hại và trình bày phương cách chữa trị hợp lý khi phát hiện triệu chứng.

Mẫu : Giống và gốc ghép

Tên giống/gốc ghép	Ngày SX	Nơi SX	Ngày mua	Chất lượng	Tên hóa chất xử lý	Lý do xử lý hóa chất	Người xử lý	Ký tên
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(7)	(8)	(9)	(10)

III. KẾT LUẬN

Trái cây của Việt Nam có chất lượng ngon, có tiềm năng xuất khẩu, nhưng vấn đề an toàn sản phẩm, truy nguyên nguồn gốc là rào cản lớn nhất cho việc hội nhập của rau quả Việt Nam trong thị trường khu vực và thế giới.

Việc tuân thủ các yêu cầu về giống trồng trong việc sản xuất rau, quả sẽ giúp chúng ta đáp ứng các tiêu chí của tiêu chuẩn GAP, đồng thời cải thiện được năng suất, chất lượng quả và môi trường sản xuất là điều cần thiết trong tình hình hiện nay

